

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת
שמואל בן אלקנה הנביא זצ"ל
רבנו יצחק ב"ר יוסף מקורביל זצ"ל
הרה"ק רבי שלמה בהרה"ק ר' מרדכי גולדמן מזוועהל זצ"ל

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנורא

עיקר - שורש.
ערקבלין - רבותי מפרשים עשב הגדל
אצל הדקל ועולה ונכרך סביבות הדקל.
ואני שמעתי שהוא עשב שעלין שלו
דומות לעקרב.
החלבצין - השרשים של נץ חלב האמור
למעלה.
הבכרייה - קורין לו בערבי כנגר.
הפאה - בערבי פר"א ובלע"ז זרוי"א.
הרכפה - שורשים שחתת הקרקע,
ושולקין אותן ושותין מימיהן ומי שיש לו
תולעים בבטנו ימיתם.
אין להם ביעור - לפי שמתקיימים בארץ
ולא כלה לחיה מן השדה לפיכך אין
צריך לבערו מן הבית.
דמיהם מתבערים עד ראש השנה - הכי
קאמר: דמיהם צריך שיתבערו מן העולם
קודם ראש השנה של שמינית. והוא הדין
דהוי מצי למתני מתבערים אחר ראש
השנה, שאם ישנן לאותן דמים בעולם
אחר ראש השנה של שמינית, חייב
לבערם בקדושת שביעית.
קל הומר לדמיהן - ורבי מאיר סבר
מחמיר אני בדמיהן יותר מבהן עצמן,
דפרי עצמו מינכר ולא אתי למיעבד ביה
סחורה, אבל דמים לא מנכרי ואתי
למיעבד ביה סחורה. ואין הלכה כרבי
מאיר.

ועוד פלל אחר אמרו בענין שביעית. כל שאינו מאכל אדם ומאכל בהמה
וממין הצובעין היינו שאינו לא מאכל אדם ולא מאכל בהמה ולא ממין שצובעים אותו,
ומתקיים בארץ היינו או שהוא מתקיים בארץ ואינו נרקב, אע"פ שהוא מאכל לבני אדם,
או שהוא מאכל בהמה, או שצובעים אותו - יש לו שביעית ולדמיו שביעית כלומר
קדושת שביעית נוהגת בו ובדמיו, כמו שביארנו במשנה הקודמת, אבל אין לו בעור ואין
לדמיו בעור היינו שאין חייבים לבערו מן הבית. שואלת המשנה אי זהו מהם הדברים
שמתקיימים בארץ? עונה המשנה: עקר הלוח השוטה שורש של לוף הבר, ועקר ושורש
הדנדנה, והעקר פנין מין צמח קוצני, והחלבצין שורש נץ החלב, והבוכריא סוג
של עשב וממין הצובעים מה מתקיים בארץ ואינו נרקב? עונה המשנה: הפואה מין
צמח שמפיקים ממנו צבע אדום והרכפה מין צמח בר שיש לפרחיו צבעים שונים, כל אלו יש
להם שביעית ולדמיהן שביעית היינו שיש לנהוג בהם ובדמיהם קדושת שביעית שלא
להפסידם ולא לעשות בהם סחורה, אבל אין להם בעור ולא לדמיהן בעור שהואיל
והם מתקיימים בארץ ואינם כלים מן השדה, לפיכך אין חייבים לבערם מן הבית. רבי מאיר
אומר: דמיהן מתבערין עד ראש השנה כלומר שאת דמיהם יש לבער קודם ראש
השנה של השנה השמינית, וכל שכן אם נשאר לאחר ראש השנה, יש לבערם. אמרו לו חכמים
לרבי מאיר: להן אין בעור לפירות עצמם אין ביעור, קל וחומר לדמיהן שאין להם
ביעור. ברם רבי מאיר מחמיר בדמיהם יותר מבפירות עצמם, לפי שהפירות עצמם ניכרים ולא
יבואו לעשות בהם סחורה, אבל דמיהם אינם ניכרים (כי בסוף כל סוף כל הכספים נראים אותו
הדבר וניתן להחליף ביניהם), ולכן יש לחשוש שמא יעשו בהם סחורה. ואין הלכה כרבי מאיר.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ג'

קְלַפֵּי רִמּוֹן קְלִיפַת הַרִימּוֹן וְהַנֶּץ שְׁלוֹ וְהַפֶּרֶחַ שְׂבֵרָא שׁוֹ, קְלַפֵּי אֲגוּזִים וְהַגְּלֵעִינִין
שבכל אלו משתמשים להפקת צבע - **יֵשׁ לָהֶם שְׂבִיעִית וְלִדְמִיהֶן שְׂבִיעִית** בעניין
הגלעינים נאמרו מספר טעמים, יש אומרים לפי שהם ראויים להסקה, ואע"פ שעצים אין להם
קדושת שביעית, מכל מקום בגרעינים החמירו, שהואיל והפירות שהגרעינים נמצאים בתוכם
ראויים למאכל אדם, חלה גם עליהם קדושת שביעית. אולם אין להם ביעור מאחר שאינם
מעיקר הפרי. והרב מברטנורא מבאר: 'והגלעינים' - כגון הגרעינים שבויתים שמוצאים מהם
שמן, וגרעיני התמרים הראויים למאכל בהמה, כלומר שהטעם הוא לפי שהם ראויים למאכל
אדם, או למאכל בהמה. ולפי דבריו נראה שמה שהתנא נקט בהם דין קדושת שביעית לאו
דווקא, אלא הוא הדין לביעור. **הַצֶּבַע צוֹבֵעַ לְעֵצָמוֹ** במיני הצובעים, שלצרכיו הפרטיים
מותר לו להשתמש בהם בשביעית, שכתוב: "והיתה שבת הארץ לכם" לכל צרכיכם.

וְלֹא יִצְבַּע בְּשֶׁכֶר אבל אסור לו לצבוע לאחרים בשכר, **שְׂאִין עוֹשִׂים סְחוּרָה בְּפִרוֹת**
שְׂבִיעִית כדי להתפרנס מהם, והצובע בשכר, הרי הוא כעושה סחורה בפירות שביעית **וְלֹא**
בְּבָכוֹרוֹת אגב עניין פירות שביעית מונה המשנה עוד דברים שאסור לעשות בהם סחורה, כגון
בבכורות, בכור בהמה טהורה קדוש הוא משעה שיוצא מרחם אימו, ונותנים אותו לכהן, בין
כשהבכור הוא תם בין כשהוא בעל מום, אלא שבכור תם מצוותו להקריבו על גבי המזבח ובשרו
נאכל לכהנים, כדין הבשר של קדשי קלים, ואילו בעל מום הוא ממונו של כהן, ונשחט בכל מקום
כחולין, ונאכל לכל אדם, ואף בכור בעל מום אסור בגיזה ובעבודה. משנתנו באה ללמד שאסור
לעשות סחורה בבכורות חיים, שמא ישהה אותו אצלו ויבוא לידי תקלה של גיזה או עבודה
בהם, **וְלֹא בְּתְרוּמוֹת** אסור לעשות סחורה בפירות תרומה, שהתרומה היא קודש ואסורה
לזרים, ואם יעשה בה סחורה יש חשש שמא יבוא לידי תקלה של אכילת תרומה לזרים, **וְלֹא**
בְּנִבְלוֹת, וְלֹא בְּטָרְפוֹת, וְלֹא בְּשִׁקְצִים, וְלֹא בְּרִמְשִׁים כל אלו הואיל והם אסורים
באכילה מן התורה, אסור לעשות בהם סחורה, ואמנם בבהמות וחיות טמאות מותר לעשות
סחורה, הואיל והן גדלות למלאכתן, ולא אסרו לעשות סחורה אלא בדבר העומד לאכילה. **וְלֹא**
יְהִיָּה לֹקַח יִרְקוֹת שָׂדֶה וּמוֹכֵר בְּשׁוּק משנתנו מוסיפה ללמד בעניין איסור סחורה
בפירות שביעית, שלא יהא קונה ירקות שדה הגדלים מאליהם ומוכר אותם בשוק, והוא הדין
שלא יהא לוקט ומוכר בשוק, שנראה כעושה סחורה, **אֲבָל הוּא לֹקֵט וּבָנוּ מוֹכֵר עַל**
יָדוֹ בשבילו, כלומר שמותר לתת לבנו למכור ממה שהוא לוקט לצורך הבית, ואין זה נראה
שלקט לשם סחורה, שכן עשיית סחורה היינו שלוקח ומוכר לשם רווחים, או שהוא לוקט לשם
מכירה, אבל כאן שליט לבית ובנו מוכר, אין בזה משום מסחר. **לֹקַח לְעֵצָמוֹ** פירות לאכילה
וְהוֹתִיר ונשאר לו מהם, **מֵתוֹר לְמִכְרוֹן** אפילו הוא בעצמו, שכל זמן שלא לקח או ליקט
מלכתחילה כדי לעשות סחורה, מותר לו אח"כ למכור. ומכל מקום כשהוא מוכר, הכסף נתפס
בקדושת שביעית, כמו שלמדנו במשנה א.

רבינו עובדיה מברטנורא
והנץ שלו - פרח שעל הפטמא.
וקלפי אגוזים - כל הני צובעים בהן.
והגלעינים - גרעיני פירות. כגון הגרעינים
שבויתים שמוציאים מהן שמן. וגרעיני
תמרים שראוין למאכל בהמה.
צובע לעצמו - דכתיב "לכם" - לכל
צרכיכם.

שאין עושים סחורה בפירות
שביעית - וצביעה בשכר היינו סחורה.
לא בבכורות ולא בתרומות - דלמא משהי
להו לגביה ואתי בהו לידי תקלה. ודוקא
בבכור חי גזרו, אבל שחוט שרי למכרו
אפילו מדרבנן, ובלבד שלא ימכרו באטליז.
לא בנבלות ולא בטרפות - דמאחר דכתב
רחמנא "טמאים הם", מה צריך לומר תו
"וטמאים יהיו לכם"? אלא: אחד לאיסור
אכילה ואחד לאיסור הנאה. ואם תאמר:
הרי חמור הרי גמול וסוס ופרד, שאני הני
דלמלאכתן הן גדלים, ולא אסרו לעשות
סחורה אלא בדבר העומד לאכילה. וכל
דבר שאיסורו מן התורה אסור לעשות בו
סחורה, אבל דבר שאיסורו מדבריהם, אין
אסור לעשות בו סחורה, אלא סתם יינן דאף
על גב דאיסורו מדבריהם אסור לעשות בו
סחורה.

ולא יהא לוקח - כלומר לוקט ומוכר בשוק
דנראה כסחורה. אבל כשבנו מוכר על ידו,
פירוש בשבילו, אע"פ שהוא לקטן למכור,
לא מיהווי כסחורה.
לקח לעצמו - לקט לעצמו לאכול והותיר,
מותר למכור אפילו הוא בעצמו.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)